

Utdrag ur Valnämnds sammanträdesprotokoll 2022-03-22

§ 11

Riktlinjer och instruktioner för hantering av propaganda i och i anslutning till ett röstmottagningsställe vid allmänna valen 2022 i Upplands Väsby kommun (VN/2021:19)

Valnämndens beslut

Valnämnden godkänner förslaget till riktlinjer och instruktioner för hantering av propaganda i och i anslutning till ett röstmottagningsställe.

Beskrivning av ärendet

Inför de allmänna valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019 beslutade valnämnden om riktlinjer och instruktioner för hantering av propaganda i och i anslutning till ett röstmottagningsställe. Den samlade bedömningen är att dessa riktlinjer fungerade bra och följdes under valen 2018 och 2019, förslaget för riktlinjer är därför att återanvända föregående riktlinjer till valet 2022.

Enligt vallagen 8 kap 3 § får det inte på ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. Syftet med regleringen är att väljaren ska vara ostörd och skyddad från varje form av påverkan under själva valhandlingen och utgör ett led i att trygga genomförandet av fria och hemliga val. Frågan om propaganda i och i anslutning intill ett röstmottagningsställe har berörts vid många olika tillfällen, senast i regeringens proposition *Förstärkt skydd för väljare vid röstmottagning 2021/22:52*. Regeringen föreslår däri ingen förändring av aktuell lagstiftning. Regeringen anför istället att en bedömning måste göras i det enskilda fallet om när och hur propagandan stör väljaren i dennes val. Valprovningarnämnden har i sina provningar uttalat att det är väsentligt att upprätthålla det skydd för väljaren i valsituationen som består i att det inte på ett röstmottagningsställe eller intill detta får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljare i deras val (*Upphävande av valet till kommunfullmäktige i Örebro kommun, valkretsen Örebro Nordöstra och förordnande om omval i valkretsen, Valprovningarnämndens beslut 2010:36*). Lagstiftningen ger dock ingen vidare precision av vilket område som omfattas av regleringen. I

Valnämnd

ovannämnda proposition framkommer att många kommuner själva reglerat ett avstånd mellan 10, 25 till 50 meter mätt från röstmottagningsstället där propaganda inte får förekomma.

Under beredningen av detta ärende har ärendet lyfts till gruppledarkretsen för diskussion och återkoppling. Där framkom inga större medskick vad gäller innehållet i riktlinjerna. Ett önskemål som framkom var om det fanns möjlighet för partierna att kampanja närmare förtidsröstningslokalen tältet än 20 meter efter klockan 17.00. Vid årets val är avsikten att partierna har möjlighet att kampanja vid tältet under morgonen innan det öppnar klockan 11.00, detta upplägg har funnits vid tidigare val och har fungerat mycket väl. Valkansliets uppfattning är att partierna vid de senaste valen inte kampanjat i närheten av tältet under dess öppettider.

Valkansliet har särskilt tittat på frågan om kampanjande i närheten av röstningslokalen tältet mot bakgrund av diskussionen i gruppledarkretsen. Bedömningen är att det inte finns tillräckliga ytor i anslutning till tältet för att kunna tillse att kampanjandet inte sker i tältets närhet. En konsekvens av ett kampanjande vid röstningslokalen tältet under dess öppettider är att det kommer bli svårt för väljare att ha fri passage till tältet vid röstning. Mot bakgrund av resonemangen ovan finner valkansliet att valnämndens reglering från valen 2018 och 2019 överensstämmer med intentionerna i vallagen avseende att skydda väljaren mot någon form av påverkan under valhandlingen. Någon materiel förändring av de tidigare riktlinjerna föreslås därför inte.

Utifrån detta föreslår valkansliet riktlinjer för Upplands Väsby kommun enligt nedan. Förslaget skickas nu till valnämnden för överläggningar och beslut.

Partier som inte finns representerade i nämnden förutsätts beakta beslutade riktlinjer och instruktioner och följa röstmottagarnas anvisningar.

Förslag till riktlinjer och instruktioner för hantering av propaganda i och i anslutning till ett röstmottagningsställe vid allmänna valen 2022

Affischering och annat politiskt kampanjmaterial

- Ett parti får inte sätta upp valaffischer i anslutning till ett röstmottagningsställe. Sitter det affischer eller annat kampanjmaterial inom ett avstånd på ca 20 meter utanför lokalens entré har röstmottagarna rätt att plocka ner detta.
- Politisk propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val får inte förekomma inom en radie av 20 meter vid entréerna till röstningslokalerna. Med

Valnämnd

detta avses utöver affischering; utdelning av broschyrer, flygblad eller annan skriftlig information om politiska partier, muntlig information/agitation med eller utan högtalare eller annan teknisk utrustning. Undantaget är passiv valsedelsutdelning (se avsnitt valsedelsutdelning).

- Partiorganisationerna ska i övrigt beakta kraven i 8 kap. 3 § vallagen när partierna planerar sina valaktiviteter avseende affischering och annat politiskt kampanjmaterial.

Valsedlar

- Partiföreträdare ska lämna de valsedlar som partierna ansvarar för i neutrala kassar utan partisymboler till röstmottagarna.
- Röstmottagarna svarar för ordningen i valsedelställen och att namnvalsedlar fylls på. Det är inte röstmottagarnas ansvar att meddela partierna att valsedlarna tagit slut.
- Partiföreträdare som går in i ett röstmottagningsställe för att kontrollera valsedlarna ska ta av sig partisymboler, partijackor och eventuella banderoller eller dylikt.

Valsedelsutdelning

- Partier som deltar i valet får dela ut valsedlar utanför vallokaler på valdagen. Partiernas valsedelsutdelare ska stå utanför entrén.
- Valsedelsutdelarna ska inte uppmana väljarna att ta deras valsedlar och ska undvika partipolitiska diskussioner utanför entrén.
- Partierna i valnämnden har kommit överens om att ingen valsedelsutdelning görs vid förtidsröstningslokaler under deras öppethållanden.
- Partierna delar endast ut valsedlar till väljarna, inget annat kampanjmaterial.
- Partierna får lämna valsedlar från klockan 7.30 på valdagen till valnämndens personal på vallokalerna.

Torgmöten och andra aktiviteter

- Torgmöten eller andra politiska aktiviteter får inte ske i nära anslutning till ett röstmottagningsställe.

Valnämnd

- Partiorganisationerna ska därutöver beakta kraven i 8 kap. 3 § vallagen när partierna planerar sina valaktiviteter avseende torgmöten och andra aktiviteter.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet är ej aktuellt i ärendet.

Förslag till beslut

Valnämnden godkänner förslaget till riktlinjer och instruktioner för hantering av propaganda i och i anslutning till ett röstmottagningsställe.

Ordförandens förslag till beslut

Enligt kontorets förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen